

استدینا

نومرو ۲۴

بخشیه

۲۶ شباط ۱۳۲۴

اولدی. عثمانلیلر هیچ رسبب اولمقسزین فرانسزلر طرفندن دوچار هجوم و تعرض اولدقلرخی کورنجه فرانسز تجار و تجارت خانهلرینه تجاروايله غصب و غارتده بولنديلر و فرانسزلرك الارنده کی تجارت قسماً انکلیزلره، قسماً روملره کچدی. مصر سفريدركه دولت عثمانیه بی آمان دشمنی روسیه نك قولاری آرہ سنہ آلمہ یه سبیت ویرمشدرد. روسیه نك تکلیفی اوزرینه، روس دولتنامی بوغازلری بلرور بحر سفیده جیقوب عثمانی دولتنامسیله مشترکاً قورفو جزیره سنی استرداد و بر مدت صوکره روسیه ایله دولت عثمانیه آراسنده جایگیر قرار اولان ایستلافه بناءً باب عالی افلاق و بغداد غوسپودارلرخی روسیه نك اذنی لاحق اولمقسزین عزل و نصب ایتمامکی درعهده ایلمش ایدی. اراقق بو تاریخدن اعتباراً مملکتین حقنده عثمانی و روس اداره مشترکسی جاری اولمغه باشلامش ایدی.

ناپولیونک نجم طالمی کوندن کونه افق شهرتده جلوه نما و شعله فزا اولمقده ایدی اراقق هیچ برشی ناپولیونک آمال حریصانه و جهانگیرانه سنه سدحائل اوله ماز ایدی. روسیه ایمپراطوری برنجی «پول» ناپولیونک اسکندرلری بیله حیرتده براقه جق اجرا آت فاتحانه سنه مجلوب اولمقده فرانسه ایله عقد مخادنت و هیئت متفقہ دنفک مقارنت ایله رک انکلیزلری بی پایان ثروت و سامان صاحبی قیلان هندستان حقنده مشترکاً حرکت ایلمک اوزره روسیه فرانسه سفری تصورلری موقع مذاکره وضع ایلدی.

سعاد مختار

کړک رسومی

۳

۲۱ نومرولو نسخده جنتمکان فاتح سلطان محمد حضرتلری طرفندن ونديکلیله احسان اولان امتیازک، عهود عتیقه نك الکاسکیسی اولدیغنی بازمشیدق. عهود عتیقه نك ایکنجیسی، مصر سلطانی غوری طرفندن فرانسزلره اعطا و مصر قطعہ سی ضمیمه ممالک عثمانیه اولدقدن صکره ۹۲۳ سنه هجریه سنده

ياوز سلطان سليم خان ايله ۹۳۵ سنه هجريه سنده قانونى سلطان سليمان خان طرفندن تصديق و سليم ثانى، مراد ثالث، احمد اول، مراد رابع و ابراهيم خان حضراتىنىك هنىكام سلطنتلرندە تجديد و سلطان محمد خان رابع حضرت تولىنىك آوان سلطنتينده توسيع ايديلان ۱۰۸۰ تاريخلو عهدنامه دركه بونك احكامىنجه رسم كرك يوزده بشدن يوزده اوچه تزييل اولمشدر.

فرانسىزله بو امتيازات و يرلديكى زمانلرده ديكر دولتلر تبعه سى بويولده امتيازات نائل اوليوب بونلر كميلرى فرانسىز ييراغى آلتينده اولدقلى حالده فرانسىزلىكى ممالك عثمانيه يه كيدوب كللكه ماذون ايدلمش و بوسايه ده فرانسىزله كوسترييان مساعداتدن مستفيد اولدقلى كې بالاخره كنديلرينه اىروجه عهدنامه لرده و يرلمش ايدى.

۱۲۵۴ سنه هجريه سنه قدر دوام ايدن دور اول سنه مرقومه ده فرانسه ايله عقد و تنظيم اولنان تجارت معاهده نامه سيله ختام بوليور. واىكنجى دورابتدا ايدبور. معاهده مذكوره دردنجى ماده سنك برفقره سنده «داخل مملكتده اشتر اولنه حق امتعه اسكلدن اخراجنده اوته دنبرو موضوع اولوب الحاله هنده جارى باقى اولان يوزده اوچ رسى ادا ايدم جكدر» «بشجى ماده سنده» فرانسه واكاتابع اولان محال «محصولات ارضيه و صنايعه سندن اولان فرانسه سفائنه تحمیل اولمش بولنان و فرانسه دولتى تبعه سنك مالى اولان و يا خود فرانسه دولتى تبعه سى طرفلرندن برأ و بحراً ممالك سائرهن نقل اولنان امتعه و اشياىك قيمتى اوزرينه حساب اولنان يوزده اوچ رسى «تأديه ايله هيچ بركونه استثناء و قوعه كللكسزىن دولت عليه نك هر طرفنده قبول اولنه جقدر» «اشياى مرقومه اوزرندن الحاله هنده تحصيل اولنقده اولان بالجله رسومات داخله يرينه «اشياى مزبورهن ككتورن فرانسه تجارى كرك محل وصولنده فروخت ايلسون و كرك «بيع اولنقى اوزره داخل ممالك ارسال ايلسون الحق يوزده ايكي اوله رق بر رسم منضم «تأديه ايله جكدر» و برفقره سنده «كرك ادخالات و كرك اخراجات امتعه و اشياى سنك تقدير «قيمت و بهاى ايچون مملكتينك معاملات تجاريه سنه و قوف نامى اولان مأمورلك هر «اون درت سنه ده بركره نصب و تعيين اولنه حق و تعرفه جديده وضع و تعيين قلندىنى «تاريخندن اعتباراً يدى سنه مرعى الاجرا اولوب مدت مذكوره دن صكره جاينيك يكديكرى «تعرفه مذكوره نك رؤيت و تسويه سنى طلب و ادعايه استحقاق اوله جقدر» ديو مصرح اولمسنه نظراً اجانبك، داخل كركلر بختنده بيان اولندينى وجهه، اخراجات - استشاره -

اشیاسندن یوزده اون ایکی رسم اعطاسیله مکلف طو تلدینی و ادخالات اشیا سنه، رسومات داخلیه یربشه قائم اولمق اوزره یوزده ایکی ضم اولنه رق ادخالات رسمنك كافی السابق یوزده بشه ابلاغ و فقط رسمك حین تحصیلنده مصرف نامیه یوزده یکر می تنزیل اولندی و مکرکر مزده ایلك دفعه اوله رق تعرفه اصولنك قبول واجرا ایدلدیکی اکلایدیلور .

معاهده نامه حکمنجه تعرفه دفترلری مدت معینه لری حلولنده اوج دفعه رؤیت اولمش و دردیجی دورك زمانی ده حلول ایتمش ایکن معاهده نامه نك ادامه احکامی و بوکا بناء تعرفه تنظیمی امرنده طرفین عاقدین بیننده موافقت افکار حاصل اوله مدیغندن ۱۲۷۷ سنه هجریه سننده ینه فرانسه ایله یکی بر تجارت معاهده نامیسی عقد ایدلشد .

بو معاهده نامه یه اولان انکلتزه ، اوستریا ، ساردینیا واسوج و بالاخره سیچیلیاتین ، طوسقانه ، دایمارقه ، فلمنك ، باجیقا ، پروسیه ، واسپانیا ودها صکره روسیه دولترلی اشتراك ایتمش اولدقلرندن انلرایله ده آرو اورو تعرفه لر تنظیم اولنشد .

معاهده مباحوث عتاده فرانسه تبعه سنك ممالك عثمانیه محصولی اوله رق داخل ممالك دولت علیه ده صرف واستهلاك اولنق اوزره اشترا ایتدکلی اشیا ایچون تجارت داخلیه ایله اشتغال ایدن تبعه عثمانیه دن اك زیاده مظهر مساعده اولان تجارت تأدیه ایتدکلی رسوماتی ایفا ایده جکلی؛ اخراجات رسمنك هر سنه یوزده برر تنزیل اولنق صورتیه یوزده بره تنزل ایدنجیه قدر یوزده سکر تعیین ایدلدیکی؛ فرانسه واکاتب محلالر محصولات ارضیه و صناعیه سندن اولان و فرانسه سفانته محمول و فرانسه تبعه سنك مالی اولان و بخود فرانسه تبعه سی طرفلرندن ممالك سائرده دن نقل اولان هر درلو امتعه و اشیا بحرأ کلتش ایسه سفینه دن حین اخراجنده و برأ کلتش ایسه ایلك کرکرده یوزده سکر رسم النمی و اشبو رسم تأدیه اولندقدن صکره اشیا ی مذکورده دن بشقه نام ایله هیچ بر رسم مطالبه اولنماسی و اشیا ی وارده صانلمیوبده التی آی طرفنده ممالك دولت علیه دن طشره اخراج اولنور

ایسه ترانیت حکمنده طوتلمسی؛ طوز وهر نه شکلده اولور ایسه اولسون
توتون ممالک دولت علیه اذخال اولنلامسی و فرانسه تبعه سنک اخراج ایده جکری
توتون و طوزدن برکونه رسم استیفا ایدللامسی؛ بوندن بویه فرانسه تبعه سنک
نه طوپ و باروت و نه اسلحه و نه ده مهمات حربیه اذخال ایده مامسی تصریح
ایدلش اولدینی کی «اشبو معاهده نامه نك شرائط مندرجه سی موجبجه استفا
«ایدیله جک رسم کړک تعرفه سی تنظیم اتمک ایچون برابرجه قومیسر لر نصب
«و تعیین اتمک لکه قرار ویرلدیکی واشبو قومیسر لر معرفتیه تنظیم اولنه جق یکی
«تعرفه ۱۸۶۱ سنه سی تشرین اولنک اوتوزبری تاریخندن اعتباراً بدی سنه مدته
«جاری اوله جفندن، طرفیندن هر برینک مدت مذکوره نك خنامندن الی آی
«اولجه اشبو تعرفه نك رؤیت و تعدیلنی طلب و ادعایه استحقاقی اوله جی واکر
«ذکر اولنان تاریخده طرفیندن هیچ بری اشبو رخصت بالقوه بی فعله کتوره مزسه
«اول تقدیرده تعرفه اولکی بدی سنه نك اقتضاسی کوشندن اعتباراً دیگر بریدی
سنه مدت ایچون دها مرعی الاجرا طوتیه جی وهر بریدی سنه دورینک
تکمیلنده بعینه عمل ایدیله جکی» شرط الله التمهید.

بروجه بالا تشریح ایدیلان معاهده نامه کړک اصولز تبعه اجنبیه نك ممالک
عثمانیه مظهر اولدق لری امتیازات و معافیتک تدریجاً رفی نقطه نظرلرندن پک
مهمدر. اولاً تجارت داخلیده اجانب تبعه عثمانیه دن اک زیاده مظهر مساعدده
اولان تجار ایله سیان طوتلیدیندن بوسایده محصول بلده اولان عرقدن الثان
رسم میری به مقابل ممالک اجنبیه دن اذخال اولنان اسپرتونک هر قیه سنه قرق
سکر یاره رسم طرح ایدلش اولدینی کی ورقه صحیح و تمقا پولی رسملرله لیان
وقولاغوز و فمار رسماری اجابه شمیل اولنمشدر.

ثانیاً زراعت و ضایع محلیه نك ترقیاتی نهیه وابسته اولدینی ایلک دفعه اوله رق
اکلاشیلهر قق اخراجات رسمی یوزده اون ایکیدن تدریجاً یوزده بره تنزیل ؛
ثالثاً ینه زراعت و ضایع محلیه نك رواجی تأمین ایچون ادخالات رسمی یوزده
بشدن سکره ابلاغ ایدیلهرک بوسایده هم خزینه دولته واردات تدارک اولنش

همده عهد عتيقه نك معاملات و مناسبات تجاريه به عائد اولان احكامى فسخ
ايدلمشدر .

رايماً ادخالنده ايلك دفعه اوله رق اصول حمايت التزام اولنه رق توتون
وطوزك مملكتنه ادخالى تحت ممنوعيته النش .

وخامسا رسومك حين استيفاسنده مصرف ناميله قيمت اشيا دن طرح اولنان
يوزده يكرمى يوزده اوننه تنزيل اولنمشدر .

يكرمى سكر سنه مرعى الاجرا اولمق اوزره عقد اولنان بومعا هده نامه لرك
مدتى چوقدن انقضا پذير اولش ايسه ده دول اجنبيه هر فصله بونلرى تجديد
ايتماك ايچون از جمله سؤاداره مزدن بالاستفاده درلو درلو موانع ايقاء ايتمش
اولدق لرندن رسم كرك ايكي سنه اولنه كلنجه به قدر يوزده سكر راده سنده قالمش ايدى .
ايكي سنه مقدم روم ايلي اغتشاشاتى مناسبتيه ، دولت اچيلان ، صارفى تسويه دن
عاجز قالد يگندن بومصارفه قارشولق اولمق اوزره كرك رسمنه يوزده اوچ ضمه
تثبت ايتمشيدى . دولتر برطاقم اسباب درميان ايدرك بوكا راضى اولما مشلر
ايسه ده برچوق مذاكرادن صكره دولتك عادتاً حقوق حاكميتنى مخل برطاقم
شرائط تحتنده اوله رق يدى سنه مدت ايچون كرك رسمنك يوزده اون بره
ابلاغنه موافقت ايتمش اولدق لرندن بوكون ادخالندن يوزده اون بر رسم كرك
استيفا اولنمقده در .

الحق رسم مذكور اشيا نك قيمت رايجه سندن استيفا ايدلديكي جهته النان
رسم حقيقتده يوزده يدى سكر راده سنده دكلدر .

بناءً عليه امور اقتصاديه ده استقلال تأمين ايدمك صورتده تجارت معا هده نك
تجديدى ايچون همان دول اجنبيه ايله مذاكراته كيريشه رك منافع مملكتنه موافق
بركرك اصولى تطبيق واجرا و از جمله برچوق نقطه نظرلر دن مضر اولان
[ad valorem] اصولنى ترك ايله تعرفه اصولنى قبول ايتمك كمز و جيبه دندر .

قسطنطن